

1. čtení: Jr 23, 9-22**3. čtení (poslání): 1J 3, 10-11****2. čtení (základ kázání): Mt 7, 15-16**

Střežte se lživých proroků, kteří k vám přicházejí v rouchu ovčím, ale uvnitř jsou draví vlci. Po jejich ovoci je poznáte. Což sklízíte z trní hrozny nebo z bodláčí fíky?

Přečtená Ježíšova slova jsou varováním: Pozor na falešné proroky. To jsou ti, kteří nesdělují slovo Hospodinovo tak, jak jim bylo svěřeno, nebo tak, jak mu upřímně a s poctivou snahou porozuměli. Lživí proroci nemluví z Božího pověření, ale vydávají za ně svá vlastní sdělení.

V knize Jeremjáše proroka jsou uvedeny příklady, výpovědi o nich a jejich působení najdeme i v jiných knihách. Nepochybně bylo takových lživých proroků v různých dobách mnohem víc. Mluvili to, co chtěli slyšet lidé a to samozřejmě lidé mocní, na jiných jim nemělo proč záležet. Udělali si z prorockého povolání jakýsi úrad a živnost.

Vzhledem k tomu, že proroky povolával sám Hospodin do své služby a všichni Izraelci to věděli, bylo jakékoli zneužití takového pověření znesvěcením Božího jména, tedy rouháním a svatokrádeží. A k tomu je nutno vždy připočítat škody způsobené samotnou lží. Zdánlivé uklidnění pachatelů bezpráví, spoléhání na falešné opory, upokojení špatného svědomí a utvrzení na cestě zla. Řekl jsem připočítat, ale takto spáchané škody jsou nesčetné. Nelze přeci vyjádřit v nějakých měřitelných jednotkách všechno zlo způsobené svedením, falešným klidem, špatným příkladem apod. Škody na lidských duších nelze počítat.

Ježíš promluvil o prorocích, tedy o těch povolaných Hospodinem, aby vyřídili jeho slovo lidu izraelskému. Ale v té době už dávno takoví proroci nevystupovali. Přesto varoval před lživým zvěstováním. Místo nich totiž působili učitelé Zákona, vykladači Písma a kazatelé. Tak je tomu dodnes. Jakákoli faleš přitom působí tytéž nebo srovnatelné škody jako za starozákonních proroků. Můžeme proto vztáhnout Ježíšovo varování před lživými proroky také na sebe.

A můžeme jít ještě dál, vždyť každý, kdo vystupuje jako autorita ve společnosti – ať právem nebo neprávem, a toho postavení zneužívá k oklamání důvěřivých, může být přirovnán k bezohledné dravé šelmě mezi ovci.

Jaký lživý prorok to může být? Kazatel, který maskuje své vlastní osobní zájmy zvěstováním evangelia? Nebo zakladatel sekty, který pak žije z majetku zmanipulovaných členů? Ale co třeba různé projevy mediálně známých osob, které dávají příklad lehkomyšlného života a třeba volnosti ve vztazích? Nebo ohledně cizího majetku a různých podvodů? Tím je totiž snižována pomyslná laťka toho, co je ještě mravně únosné, pro mnohé kdo to vidí a slyší. Tyto známé osoby se sice nevydávají za Boží proroky, ale vystupují veřejně a u mnoha lidí mají autoritu. Těm jsou vůdci, a to je závazné ať si o tom oni myslí co chtějí. V naší současné situaci slyšíme mnoho různých, i rozporných řečí. Někdo nebezpečí zlehčuje a falešně uklidňuje, jiný nepřiměřeně straší a působí skleslost a beznaděj. Důsledky jsou nebezpečné.

Asi nemá význam vyjmenovávat všechny možnosti. Určitě jich je víc. Kromě toho o to vlastně ani nejde. Stejně je totiž jen tak snadno nepoznáme. Jsou maskovaní a někdy velmi zdařile. Vypadají jako ti, z kterých chtějí kořistit. Vždy jako přátelé a poctiví lidé, kteří to všechno myslí dobře. Šelmy v ovčím převleku, nebezpečné, protože zaměnitelné.

Ježíš řekl: dejte na ně pozor. Tak je také možno přeložit začátek přečteného textu, kde máme „střežte se“. Také je možné říct „zabývejte se“, nebo „starejte se“. To není výzva k úniku před špatným vlivem, ale k zaujetí postoje. Máme o nich vědět, mít je přečtené. Nemáme být vydáni napospas, ani na útěku. Vždyť varování a nesouhlasný postoj může upozornit jiné a třeba i někoho povzbudit, že není nutné se podřizovat všelijakým „silným osobnostem“, nebo „příkazům doby“ a podobně.

Zamaskování a nepoznání mohou být nanejvýš do doby, kdy začínají jednat. Přestože roucho neodkládají, vychází najevo jejich dílo. Nejsme vyzváni k tomu, abychom zkoumali a posuzovali je samotné, ale jejich ovoce, plody jejich činnosti. Vždyť při hodnocení roucha bychom se mohli splést. Na první dojem může vypadat někdo trochu podivně, až nevěrohodně, ale pak vidíme, že jeho dílo je velmi dobré a prospěšné jiným. A naopak ten, kdo se chce podvodně vmísit do společenství si s převlekem dá jistě dost práce a jeho vystupování a řeč může působit ještě věrohodněji, než někoho poctivého. Ovšem jen do času, ovoce je neúprosité.

Nejsou ovšem jenom podvodníci a jejich špatné ovoce, ovčí je ve stádě víc než vlků a jsou dobré stromy a jejich dobré ovoce. A to, díky Bohu převáží všechno zlé. Před tím zlým jsme varováni, abychom lépe obstáli, nemá to být důvod ke strachu a malomyslnosti. Slyšme dobrá slova, dávejme na ně pozor, abychom je mohli podpořit a nést dál, aby všichni mohli být potěšeni a povzbuzeni.

Pane, dej nám rozeznat dobré jednání od zlého, zlému bránit a dobré množit vlastním úsilím, dej nám nepodlehout pokušení.

Amen